

реалізуються у територіальних громадах, які утворюють соціальну базу громадського суспільства.

Бажаю учасникам конференції плідної творчої роботи.

ПРО ДЕЯКІ ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Колб О.Г., д.ю.н., професор, директор ННІПП НАВС

Колб І.О., здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права НАВС

Прийняття нового КПК України, внесення змін у КК України, КВК України, Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» й інші нормативно-правові акти з питань протидії злочинності, а також нагальні практичні проблеми, що пов'язані із забезпеченням особистої безпеки засуджених у виправних колоніях, зумовлюють необхідність удосконалення оперативно-розшукового та іншого правового регулювання зазначеного кола питань у контексті реформування Державної кримінально-виконавчої служби України (ДКВСУ). Саме такі шляхи визначено в Концепції державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України, схваленій Указом Президента України від 8.11.2012 р. № 631/2012, у розділі 3 якої «Шляхи і способи розв'язання проблеми» зазначено, що реалізацію положень Концепції будуть здійснювати шляхом прийняття нових актів законодавства та внесення змін до актів, що регулюють питання діяльності ДКВСУ й порядок виконання покарань.

Аналогічний підхід визначено й у Концепції реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень на період до 2015 року в розділі «Шляхи і способи розв'язання проблем».

Проте ні зазначені, ні інші нормативно-правові акти, серед яких і новий КПК України, належних гарантій механізмів виконання кримінальних покарань, зокрема з питань забезпечення особистої безпеки не передбачають, обмежуючись загальними поняттями та формальними положеннями з означеної тематики. Показовим у цьому контексті є КПК України, у якому немає окремого розділу (глави, статті тощо), присвяченого цьому питанню. У пункті 12 ч. 3 ст. 42 КПК України зазначено, що підозрюваний (обвинувачений) має право заявляти клопотання про проведення процесуальних дій для забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо. Право на клопотання, а не на особисту безпеку, має й потерпілий (п. 5 ч. 1 ст. 56 КПК України), представник потерпілого (ч. 4 ст. 58 КПК України), свідок (п. 8 ч. 1 ст. 66 КПК України) та інші учасники, суд і сторони кримінального провадження. Водночас у кримінальному процесуальному законі не передбачено ні гарантій забезпечення безпеки учасників кримінального провадження, ні елементи правового механізму забезпечення цього права.

Про забезпечення права на особисту безпеку на загальному рівні йдеться в Концепції державної політики у сфері реформування ДКВСУ, незважаючи на те, що в розділі 1 «Проблема, що потребує розв'язання» наведено обставини, які негативно позначаються на безпеці життєдіяльності особи в умовах її ізоляції від суспільства (незадовільні умови тримання засуджених в УВП, неналежна кількість і якість продуктів харчування, низький рівень медико-санітарного й епідемічного забезпечення тощо). Ані мета Концепції (розділ 2), ані розділ 3, що визначає шляхи та способи розв'язання проблеми, не містять жодної згадки про право на особисту безпеку. Натомість ужито лише терміни, що є наближеними за змістом до поняття безпеки, а саме: гуманізація умов тримання засуджених, поліпшення цих умов, удосконалення системи охорони здоров'я осіб, яких тримають в УВП і СЗО, тощо (розділ 3 Концепції).

Цілком формальний підхід пропонує і Концепція реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень на період до 2015 року. Зокрема, констатуючи в розділі «Проблеми, які потребують розв'язання» про ускладнення криміногенної ситуації та виникнення нових форм і способів

учинення протиправних діянь, її автори зовсім не аналізують таку проблему, як неналежний рівень забезпечення особистої безпеки населення та протидії джерелам посягання на життя і здоров'я громадян. Лише в розділі «Шляхи і способи розв'язання проблем» містяться елементи цієї тематики, зокрема, одним із зазначених шляхів визначено вдосконалення інформаційного забезпечення профілактики й особистого захисту громадян від протиправних посягань за допомогою засобів масової інформації, а також покращення умов для виправлення та ресоціалізації засуджених і соціальної адаптації осіб, звільнених із місць позбавлення волі, профілактики вчинення ними правопорушень, підвищення рівня соціально-виховної роботи, стимулювання законослухняної поведінки.

Таким чином, і в цій Концепції не передбачено конкретних заходів, що спрямовані на створення безпечних умов життєдіяльності особи як в Україні загалом, так і в УВП зокрема.

Не вирішеними залишилися зазначені питання і в різних проектах Закону України «Про оперативну-розшукову діяльність».

УНОРМУВАННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ГРОМАДСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ АР КРИМ У КОНТЕКСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Федоренко В.Л., д.ю.н., професор, заслужений юрист України, член Конституційної Асамблеї, заступник начальника ННІЗН - декан юридично-психологічного факультету НАВС

Робота Конституційної Асамблеї в 2012-2013 роках отримала своє втілення в низці законопроектів, розглянутих Верховною Радою України у першому читанні (про Рахункову палату, про посилення гарантій незалежності суддів) та Концепції внесення змін до Конституції України, що була прийнята в червні поточного року, а нині інтенсивно доопрацьовується робочою групою для подальшого розгляду та затвердження на V пленарному засіданні Конституційної Асамблеї. Серед множини проблем, конструктивно розглянутих Конституційною Асамблеєю та її комісіями, є багато питань, що залишаються без відповіді впродовж десятиріч незалежності України. Одним із них є питання про право власності громадської спільноти АР Крим, яке має неабияке не лише теоретичне, а й практичне значення.

Нами не одноразово в 2011-2013 роках відстоювалася теза про те, що основними центрами публічної влади в Україні є народ України, Українська держава, територіальні громади, а також громадська спільнота АР Крим. Але, ця теза наповнюється новим і актуальним змістом, коли розглянути зазначені суб'єкти не лише як центри публічної влади, а й як суб'єктів, наділених різними типами і видами власності. Проілюструємо наш концепт конкретними прикладами.

Як відомо, свого часу, на зорі Незалежності, Законом України «Про власність» (у його редакції від 7 лютого 1991 року) державна власність в Україні була поділена залежно від рівня усупільнення на загальнодержавну (республіканську) власність і власність адміністративно-територіальних одиниць (комунальну власність).

Процес фактичного розмежування власності на загальнодержавну та комунальну, а також визначення суб'єктів управління нею було започатковано з прийняттям Кабінетом Міністрів України постанови від 5 листопада 1991 року № 311 «Про розмежування державного майна України між загальнодержавною (республіканською) власністю і власністю адміністративно-територіальних одиниць (комунальною) власністю», якою було затверджено перелік державного майна України, що передається до власності адміністративно-територіальних одиниць (комунальної власності).

Пунктом 4 цієї Постанови Раді Міністрів Кримської АРСР доручалось подати до 1 січня 1992 р. Кабінету Міністрів України пропозиції про склад майна Кримської АРСР. При цьому, постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1994 року № 238 «Про розмежування державного майна України між загальнодержавною власністю та власністю Республіки Крим» було визначено